

**KIES
VOOR DE
TOEKOMST**

GRIENLINKS

www.nieuwthialf.nl

Visie op duurzame schaatshal in Heerenveen

5 december 2011, 10.00 uur Provinciehuis Leeuwarden, kamer BG 092

GrienLinks Fryslân
Postbus 20120
8900 HM Ljouwert
058 2925805
grienlinks@fryslan.nl
www.grienlinks.nl
www.nieuwthialf.nl

Her en der worden plannen voorbereid en gepresenteerd over een nieuwe, andere ijshal in Nederland. Ambities genoeg, maar GrienLinks wil realistisch zijn. Bouw een ijshal op de huidige locatie van Thialf. Totale nieuwbouw is te duur en ook niet echt praktisch. Verbouw en moderniseer het huidige Thialf en zorg dat de hal zelf duurzame energie kan opwekken om topijs te kunnen maken.

Het zonnigste ijs ter wereld

GrienLinks wil een ijshal die 100% energieneutraal is, zonder enige concessie aan binnenklimaat of ijskwaliteit te doen. Door vanaf het eerste ontwerp de hal energiearm te ontwerpen en te optimaliseren voor zonnepanelen wordt Thialf de nieuwe standaard als het gaat om ijsbereiding en energievoorziening. Zo wordt Thialf de snelste laaglandbaan ter wereld met het zonnigste ijs ter wereld!

„Je kan er heel lang over praten of heel kort en duidelijk zijn, maar Thialf is echt aan vervanging toe.”

Ireen Wüst

IJs uit zon voor iedereen

Een overdekte ijshal hoort bij Fryslân. In het seizoen 2009-2010 kwamen zo'n 420.000 mensen naar de ijshal. Het grootste deel daarvan waren recreanten. Maar ook meer dan 150.000 mensen kwamen af op de diverse schaatswedstrijden die er gehouden werden. Veel van de recreanten komen uit de regio; niet alléén uit Fryslân, maar wel voor het grootste deel uit Fryslân

overigens. Het is dus wenselijk om juist voor recreanten een goede ijsbaan neer te leggen. Dat hoeft niet dezelfde te zijn als voor topsporters.

Thialf en de zon

Het nieuwe Thialf moet een gebouw worden dat vanuit het eerste ontwerp al zuinig omspringt met haar energie. Vanaf de isolatie met de onderliggende grond tot en met de vorm van het dak. Door goed te isoleren ontstaat een energiezuinig gebouw. Dat bespaart grondstoffen en brengt de energierekening van het stadion drastisch naar beneden. In 1984 had Thialf een primeur door een dak over een ijsbaan te bouwen. Bijna dertig jaar later kan Thialf weer een wereldprimeur hebben door ijs te maken uit zonlicht.

Iedereen wil schaatsen in Fryslân

GrienLinks is niet de enige die streeft naar een perfecte ijshal, maar gaat net even dat extra beetje verder. Meerdere partijen (de provincie Fryslân, de gemeente Heerenveen, Sportstad Heerenveen B.V en Thialf B.V) hebben elkaar al gevonden in de wens om een nieuwe ijshal te bouwen. GrienLinks wil het geld, dat bij complete nieuwbouw in beton verdwijnt, beter besteden: duurzame energievoorziening en perfecte faciliteiten voor toppers en recreanten. Want een ijsbaan in Fryslân kan niet alleen voor toppers zijn. Iedereen wil schaatsen in Fryslân, en dus moet Thialf een goede recreatiebaan hebben.

„Thialf is een belangrijke plek voor het schaatsen. Het is misschien niet nieuw, maar het heeft een mooie historie.”

Shani Davis

Bouw een energieneutrale ijsbaan

Ijs maken kost energie. De inkoop van die energie is een grote kostenpost voor de huidige ijshal. Maar ijs maken kan veel goedkoper en kan zonder gebruik te maken van ouderwetse bronnen van energie als kolen en aardgas. Door slimme innovaties bij de bouw van de ijshal te gebruiken kan bespaard worden op de hoeveelheid energie die nodig is voor het maken van ijs. De energie die dan nog nodig is kan opgewekt worden in, op of nabij de hal zelf.

Geld verdienen

Het is heel goed mogelijk dat een ijshal met de omvang van het huidige Thialf, inclusief ijshockeyhal, zelf energie kan opwekken. Zeker in tijden dat er geen ijs ligt en de zon toch haar energie levert. Dan kan het zelfs commercieel interessant worden. Zeker omdat de zogenaamde netpariteit (wanneer de prijs van duurzaam geproduceerde elektriciteit gelijk is aan de prijs van elektriciteit uit aardgas of kolen) volgens conservatieve schattingen in de nabije toekomst bereikt zal worden.

Goed voor de stad, goed voor Fryslân

Het overdekte Thialf stadion heeft Heerenveen definitief op de kaart gezet als topsportstad. Nederland kent een nieuw woord; 'het Thialf gevoel'. Het behoud van een topsportlocatie in Heerenveen is belangrijk. Zeker als een stadion ook tegelijkertijd door recreanten gebruikt kan worden wordt een nieuwe ijshal een magneet voor schaatsers en toeschouwers. Immers, een duurzaam gebouwde ijshal zal langer meegaan.

"De baan in Astana bewijst maar weer eens hoe groot de noodzaak is van een nieuw Thialf."

Sven Kramer

Meer dan ijs alleen

Door de perfecte ligging van de huidige ijshal aan het spoor is de hal ook geschikt voor ander gebruik dan alleen schaatsen. Congressen en beurzen over bijvoorbeeld energie en duurzaamheid kunnen een logische plek krijgen in de hal.

Inspirator voor Energie Coöperatie Fryslân

Een ijsstadion waar volop energie gewonnen wordt kan een vliegwiel zijn voor de toepassing van duurzame zonne-energie op meerdere, agrarische, locaties in de provincie. Als inspirator voor meer lokale energieleveranciers kan Thialf ook de ontwikkeling van de Energie Coöperatie Fryslân een flink eind op weg helpen. Misschien kan de aanleg van een zonnedak op het ijsstadion de start zijn van het installeren van zonnepanelen op alle Friese stallen en loodsen. Panelen die dit keer niet uit China komen, maar in Blauwhuis, Oldeholtpade of Sexbierum gemaakt zijn. Juist door nu te kiezen voor duurzame energie in Fryslân's bekendste sportpaleis wordt ook de realisatie van de Energie Coöperatie Fryslân bekender en haalbaarder.

Wat is nodig voor een energieneutrale ijshal.

Allereerst is een gebouw nodig waarin zo min mogelijk energie gebruikt wordt om topijs te maken. Een gebouw, dat ijs maken, en dus energie afvoeren, zo optimaal mogelijk maakt.

Voor zo'n ijshal kan gedacht worden aan:

- Aanleg van de ijsbaan onder het maaiveld. Door de daadwerkelijke

baan laag te bouwen ontstaat als het ware een koudeput.

- Bouw een dak met een omgekeerde koepel; aan de buitenkant hoger dan in het midden. Zo voorkom je dat warme lucht zich in het midden van de koepel ophoopt die zorgt voor snellere opwarming van het ijs.
- Gebruik het thermosfles model; zorg voor zoveel mogelijk reflectie in de hal zelf en bouw een extra jas om de hal waar geschaatst zal worden.
- Voorkom tocht. Lucht van buiten is altijd warmer dan het ijs. Hoe minder warme lucht binnen komt hoe kouder het blijft
- Zorg voor droge en schone lucht in de hal. Droge, en koude, lucht zorgt voor minder aantasting van het ijs. Schonere lucht helpt topschaatsers om toptijden te rijden.
- Zorg er voor dat de warmte en de lucht die toeschouwers uitademen van de baan weggeleid wordt. Dat kan al door een andere constructie van het dak, maar het is ook nodig om lucht van de baan richting toeschouwers te laten stromen.
- Dek het ijs af in periodes dat het niet gebruikt wordt. Ijs dat bedekt is blijft kouder.
- Het warmteoverschot dat ontstaat bij het maken van ijs kan opnieuw gebruikt worden. Deels in de ijshal zelf en wellicht geleverd worden aan andere gebouwen.

Gebruik duurzame energiebronnen

- Met een dakoppervlak van ruim 20.000m² kan het gebruik van zonnepanelen aantrekkelijk worden. Door slimme bouw en energiezuinige machines kan het totale verbruik aan energie in de

nieuwe ijshal wellicht lager worden dan het eigen dak oplevert.

- Energie uit wind is heel goed mogelijk. De bouw van windmolens pal naast een ijstadion in Heerenveen lijkt geen haalbare optie. Dat hoeft ook niet, energie uit wind is ook over grote afstanden te transporteren en makkelijk leverbaar aan Thialf.

Nieuwe sponsors voor nieuwe ijshal

Door te kiezen voor een duurzaam stadion met zonnepanelen bestaat een kans dat tientallen, honderden en misschien wel duizenden schaatsliefhebbers zich melden als sponsor. Zij kunnen straks een eigen zonnepaneel kopen voor Thialf, zodat zij zelf meehelpen aan het mogelijk maken van het zonnigste ijs ter wereld. Als wederdienst voor hun investering in een ijshal op zonnekracht krijgen zij gratis kaartjes voor belangrijke wedstrijden en toegang tot de business lounges van het stadion. Net als de huidige sponsors.

„Lijkt me een goed idee. Bouw hem maar zo snel als je kunt”

Ivan Skobrev

Voeten op de grond houden

Er zal veel uitgezocht en bestudeerd moeten worden om dit idee te realiseren. Zo is niet duidelijk of de huidige dakconstructie sterk genoeg is om de gewenste zonnepanelen te dragen. Ook zal uiteraard veel uitgezocht moeten worden over het transport van opgewekte energie naar de ijsmachines die er op moeten draaien. Ook de wijze waarop het publiek kan bijdragen door de ‘adoptie’ van een Thialf-zonnepaneel moet nog juridisch en praktisch uitgezocht worden. Het is dan ook logisch dat voor de realisatie van dit plan een denktank aan de slag gaat om de noodzakelijke details uit te werken.